

Podatki kot priložnost za krepitev sodelovanja v raziskovalni skupnosti

KNJIŽNICA, SRCE MESTA 2023: OBČANSKA ZNANOST

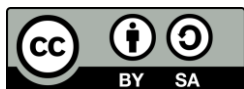
Dr. Sonja Bezjak, Arhiv družboslovnih podatkov

Strokovno posvetovanje
Knjižnice Otona Župančiča

24. 5. 2023

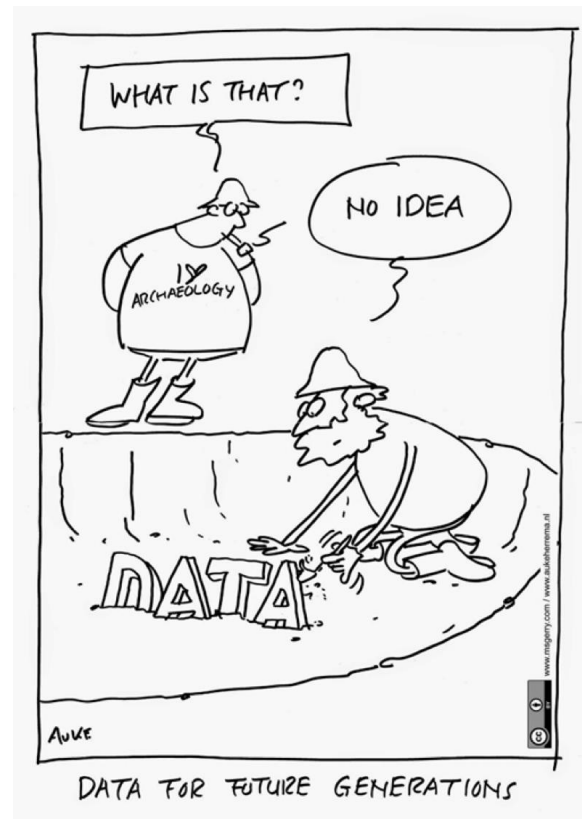
Vsebina

Arhivi družboslovnih podatkov

Kaj so raziskovalni podatki

Kaj je podatkovna objava

Kako lahko sodelujemo

Arhiv družboslovnih podatkov

... dolgotrajno hrani raziskovalne podatke, zanimive za družboslovne analize, s poudarkom na problemih, povezanih s slovensko družbo ali sicer pomembnih za slovensko družbo in družboslovje ne glede na geografske meje.

CESSDA

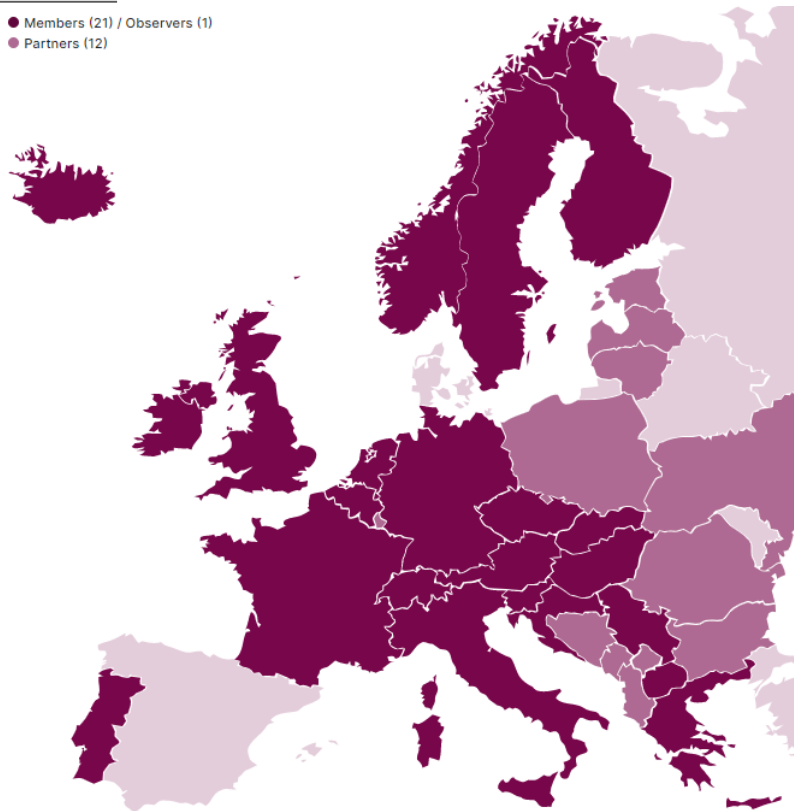

Konzorcij evropskih arhivov družboslovnih podatkov

Sestavlja ga 21 držav članic in ena opazovalka. Več evropskih držav je v procesu pridružitve.

CESSDA sodeluje tudi z državami, ki niso članice.

● Members (21) / Observers (1)
● Partners (12)

<https://www.cessda.eu/About/Consortium>

ADP & CESSDA

Slovenski Arhiv družboslovnih podatkov

- Več kot 750 raziskav
- Raziskave od 1960 naprej
- Podatki, metode, vprašalniki, objave

<https://www.adp.fdv.uni-lj.si/>

Konzorcij evropskih arhivov družboslovnih podatkov (CESSDA)

- Opisi več kot 38.000 raziskav
- V angleščini in nacionalnih jezikih

<https://datacatalogue.cessda.eu/>

Data Catalogue

The CESSDA Data Catalogue contains the metadata of all data in the holdings of CESSDA's service providers. It is a one-stop-shop for search and discovery, enabling effective access to European social science research data.

Katalog podatkov CESSDA

Consortium of European Social Science Data Archives

Reset filters Clear search

- ▶ Topic ?
- ▶ Collection years ?
- ▶ Country ?
- ▶ Publisher ?

Q citizen English ?

2331 studies found in English from a total of 37267 About User Guide REST API

Results per page 30 Sort by Relevance

< 1 2 3 4 ... >

The Citizen Survey, 2019

Agency for Public Management and eGovernment (Difi); Andersen, Lars-Hugo (Norwegian Government Agency for Financial Management)

The Citizen Survey is conducted by the Public Management and eGovernment (Difi) and is one of the largest surveys of public administration in Norway. It will provide a better knowledge base for assessing the development of public services across sectors, and provide knowledge that can contribute to the further development of public enterprises in the long term. The population survey says something about how satisfied residents and users are with their municipality and with the large services...

▼ Read more Study description available in: EN Access data

Norwegian Citizen Panel Round 5, 2015

Ivarsflaten, Elisabeth (University of Bergen)

The Norwegian Citizen Panel is a platform for internet surveys of public opinion in important areas of society and politics in Norway. Participants are randomly recruited from the Norwegian population register, and they are encouraged to participate over time. The panel was fielded for the first time the fall of 2013 and as of 2017 the survey is carried out three times a year. The University of Bergen owns and is responsible for the Citizen panel. The company ideas2evidence recruits...

▼ Read more Study description available in: EN Access data

<https://datacatalogue.CESSDA.eu/>

Kaj so raziskovalni podatki

... predstavljajo **osnovno podlago za znanstveno raziskovanje** in z analizo omogočajo izpeljavo teoretično ali uporabno naravnanih zaključkov.
 (Priprava raziskovalnih podatkov za odprti dostop: priročnik za raziskovalce, 2015)

Raziskovalni podatki so vse informacije, ki so bile zbrane, opazovane, proizvedene ali ustvarjene za potrditev izvirnih raziskovalnih ugotovitev.
 (Univerza v Leedsu, Knjižnica)

INFORMATION TYPES

To „gradivo“ najdemo v različnih oblikah, na primer **„dejstva, opazovanja, intervjuji, posnetki, poskusi, simulacije in programska oprema**; številčni, opisni in vizualni; surovi, očiščeni in obdelani“ (Van Berchum & Grootveld, 2017).

Pogosti raziskovalni podatki

	Družboslovje	Humanistika in umetnost
Primeri podatkov	<ul style="list-style-type: none"> • Javnomnenjske raziskave • Ankete • Intervjuji • Množični mediji, družbeni mediji • Laboratorijski poskusi • Terenski poskusi • Zapiski o terenskem delu • Demografski zapisi • Popisi prebivalstva • Volilni zapisi • Ekonomski kazalniki 	<ul style="list-style-type: none"> • Časopisi • Fotografije, video gradivo • Pisma • Dnevniki • Literatura: knjige, članki • Cerkveni zapisi • Sodni zapisi • Zemljevidi • Umetniški artefakti • zgodovinski artefakti
Možni viri	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ustvarjanje lastnih podatkov ➤ Od drugih raziskovalcev ➤ Podatkovni repozitoriji ➤ Obstoječi zapisi 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Knjižnice ➤ Arhivi ➤ Muzeji ➤ Javne/korporativne/vladne evidence ➤ Podatkovni repozitoriji

Iskanje podatkov

„Življenjski krog raziskovalnih podatkov je model, ki ponazarja faze ravnanja s podatki in opiše pretok podatkov od začetka do konca raziskovalnega projekta.“

([Princeton Research Data Service](#))

Data Management Expert Guide

Priročnik za ravnanje z raziskovalnimi podatki, prilagojen za družboslovje

CESSDA Training Team (2017 - 2022). *CESSDA Data Management Expert Guide*. Bergen, Norway: CESSDA ERIC. Retrieved from <https://dmeg.CESSDA.eu/>

Uporaba podatkov, ki so jih zbrali drugi, je lahko boljša rešitev kot zbiranje novih podatkov.

Načrtovanje ravnanja s podatki

Kje iščem podatke in kje jih objavim?

- Institucionalni podatkovni repozitorij
- Splošni podatkovni repozitorij
- Področni podatkovni repozitorij
- Zaupanja vreden področni repozitorij**

Repozitorij Univerze v Ljubljani

zenodo

 DARIAH-SI

CLARIN.SI

BEZJAK, Sonja, 2021, Znanstveno objavljanje raziskovalnih podatkov v odprti znanosti. Časopis za kritiko znanosti [na spletu]. 2021. Vol. 49, no. 282, p. 101–119. [Dostopano 26 maj 2023]. Pridobljeno s: <https://dirros.openscience.si/lzpisGradiva.php?lang=slv&id=13833>

Objava podatkov

Podatkovno objavo je treba obravnavati kot **prvovrsten raziskovalni rezultat**

(Knowledge Exchange, 2013).

Da bi zbirka podatkov "štela" kot objava, mora biti:

- ustrezno **dokumentirana z metapodatki**,
- pregledana glede **kakovosti**,
- mogoče jo je poiskati in najti **v katalogih** (ali podatkovnih zbirkah),
- opremljena z informacijami za **citiranje** v člankih.

PUBLICATIONS AND DATA

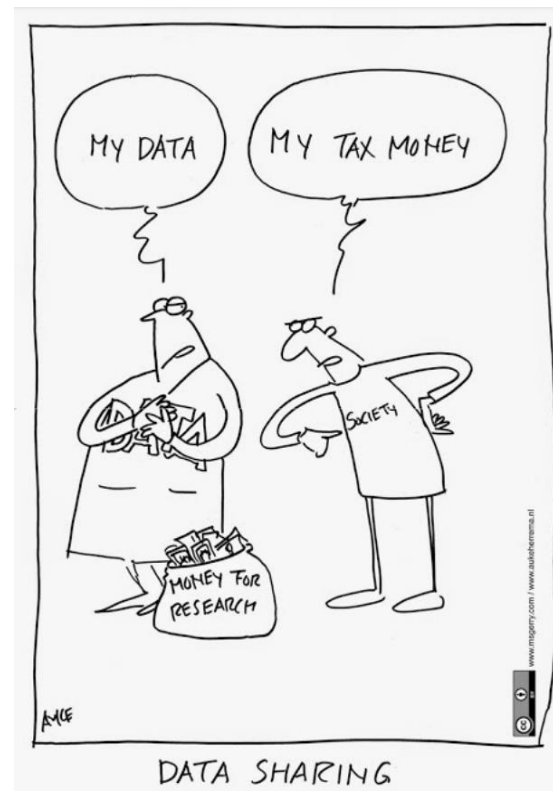
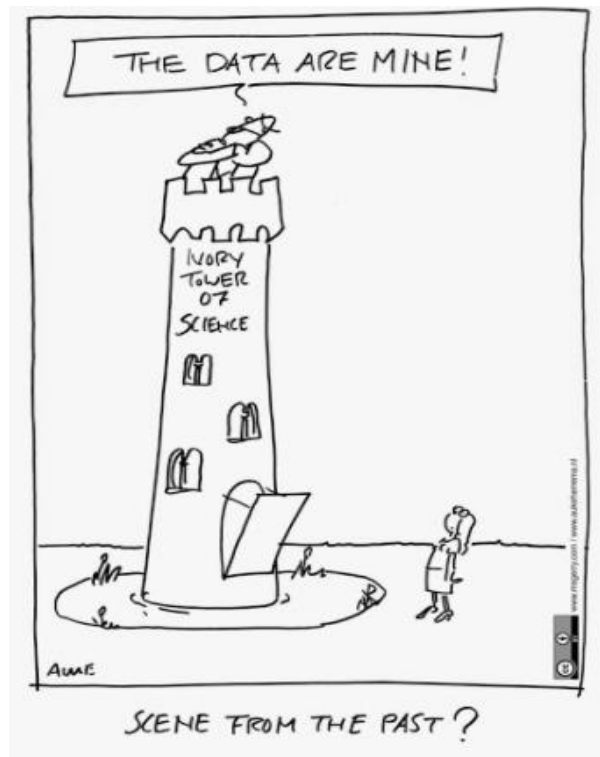
Citiranje podatkov

Analizirane podatke, ki so podlaga grafom, tabelam, slikam, **je potrebno citirati znotraj besedila** in tudi **med uporabljenimi viri in literaturo ob koncu besedila**. Le tako je mogoče **izpolniti zahtevo po transparentnosti in preverljivosti raziskovalnega dela**.

Kako citiram raziskavo?

Sedmak, M., Gornik, B., Medarić, Z., Dežan, L. in Zadel, M. (2022). *MiCREATE - Priseljeni otroci in priseljenske skupnosti v spreminjajoči se Evropi, 2021: Anketa med učenci in dijaki* [Podatkovna datoteka]. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Arhiv družboslovnih podatkov. ADP - IDNo: MICREO21. https://doi.org/10.17898/ADP_MICREO21_V1

Scene iz preteklosti?

Odprta znanost → odprti dostop → podatki

- **Zahteve izobraževalne organizacije oz. financerja:**

- [Pravilnik o doktorskem študiju Univerze v Ljubljani](#), velja od 1. 10. 2021
- P R A V I L N I K O ORGANIZACIJI IN IZVAJANJU INTERDISCIPLINARNEGA DOKTORSKEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA HUMANISTIKA IN DRUŽBOSLOVJE (usklajeno s pravilnikom UL)
- Navodila za ravnanje z raziskovalnimi podatki na Fakulteti za družbene vede, ki jih je na podlagi 26. člena Pravilnika o organizaciji in izvajanju raziskovalne dejavnosti na FDV na svoji seji 15. 3. 2021 sprejel Senat Fakultete za družbene vede

- **Zahteve znanstvenih revij:**

- Priporočilo, da se v članku nevede mesto dostopa do podatkov
- Zahteva, da se navede DOI

- **Skrbno načrtovanje prihrani naš čas in skrbi:**

- Pravni vidiki: GDPR, ZVOP-2, ZASP, ZRRD
- Organizacijski: kdo bo imel dostop do podatkov, kdo bo zanje odgovoren
- Tehnični: formati, licence...

Storitve ADP in možnosti sodelovanja

1. Svetovanje pri NRRP
2. Izbor kakovostnih podatkov
3. Obdelava in arhiviranje
4. Objava podatkov
5. Dostop do podatkov
6. Usposabljanja in izobraževanja

Data Archiving Guide

<https://dag.cessda.eu/>

1. Uporaba podatkov iz ADP

- Iskanje, povezovanje in urejanje ter prikazovanje podatkov iz ADP, je lahko v pomoč pri iskanju odgovorov na konkretne potrebe in izzive v danem okolju.

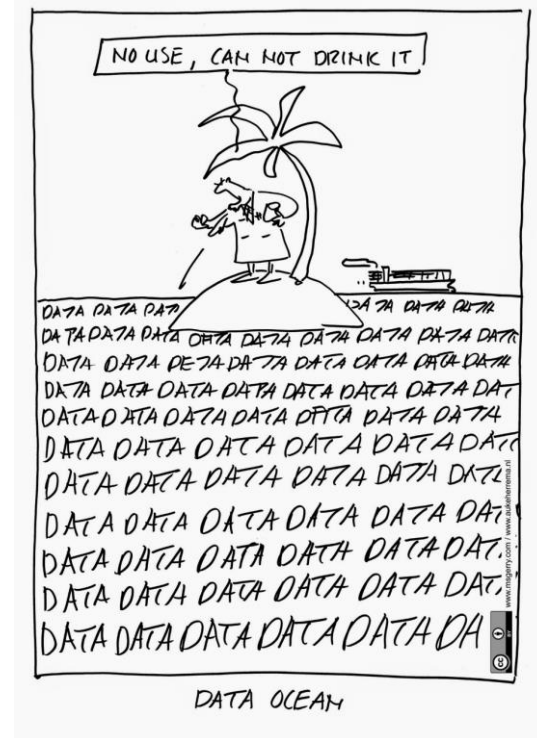
2. Priprava podatkov za objavo v ADP

- Občine, številna društva in angažirani posamezniki zbirajo podatke, ki lahko pomembno prispevajo k razumevanju relevantnih družbenih vprašanj – evidentiranje raziskav, pomoč pri pripravi podatkov za arhiviranje in objavo

3. Sodelovanje pri oblikovanju tematskih zbirk

- Trenutno gradimo zbirke o družbenih vidikih covid-19, o etničnih in migracijskih študijah ter okoljsko zbirko podatkov.
- Glede na potrebe bi skupaj lahko opredelili relevantno temo in pozvali deležnike k sodelovanju.

HVALA LEPA ZA POZORNOST

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za družbene vede
Kardeljeva ploščad 5
1000 Ljubljana
Slovenija

 www.adp.fdv.uni-lj.si

 arhiv.podatkov@fdv.uni-lj.si

 [Arhiv.Druzboslovnih.Podatkov](https://www.facebook.com/Arhiv.Druzboslovnih.Podatkov)

 [@ArhivPodatkov](https://twitter.com/ArhivPodatkov)

